No. 2022 Zaterdag 14 October 1922. 39ste Jaargang

# AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

## De Godsdienst in Nederland.

Lang is er gewacht op den uitslag der volkstelling 1920, voor zoover betreft het aantal leden der verschillende kerkgenootschappen. Eindelijk is het bekend.

De opgave vertoont volgend beeld:

| | |
|---|---|
| Hervormde Kerk | 2,835,597 |
| Katholieke Kerk | 2,444,582 |
| Gereformeerde Kerken | 571,835 |
| Israëlieten | 115,222 |
| Lutherschen | 102,517 |
| Kleinere Protestantsche Kerken | 260,883 |
| Zonder Kerk | 533,714 |

Neemt men de groepen te samen onder vier hoofden, dan krijgt men volgende percentages:

| | |
|---|---|
| Protestanten | 54,96 pCt. |
| Katholieken | 35,60 „ |
| Israëlieten | 1,67 „ |
| Kerkloozen | 7,77 „ |

Deze groepeering zegt reeds dadelijk heel wat. Vooreerst zien we er uit, dat de Katholieken, die zich zelf als zoodanig opgeven, meer dan 35 pCt. der bevolking uitmaken,

We weten uit vorige volkstellingen dat het percentage der Katholieken, hoewel zij in volstrekten zin stegen, steeds dalende was. En dat ondanks het feit, dat bij ons gelukkig de geboorten het veelvuldigst zijn. De oorzaken van den afval zijn vele, maar de voornaamste zijn wel de gemengde huwelijken en de financieele verhoudingen. Intusschen is er nu gelukkig kentering in de daling. *Het percentage der Katholieken is sinds de vorige volkstelling iets gestegen.* De cijfers van 1919 waren n.l. als volgt:

| | |
|---|---|
| Protestanten | 58,18 pCt. |
| Katholieken | 35,04 „ |
| Israëlieten | 1,81 „ |
| Kerkloozen | 4,96 „ |

Terwijl dus Protestanten en Israëlieten zijn blijven zakken, zijn de Katholieken iets omhoog gegaan. Dat laatste is een zeer verblijdend feit. Of hier de bekeeringen in 't spel zijn, valt niet zoo dadelijk te zeggen. Vermoedelijk, al zijn er in latere jaren velen tot de Kath. Kerk overgegaan, is dat getal niet zoo beduidend, dat het wijziging in het percentage kan brengen. Veeleer moet hier gedacht worden aan de beperking der kindersterfte, die inderdaad een veelbeteekenende wijziging onderging.

Uit de cijfers valt ook weer te zien, hoe onjuist de door sommige Protestanten zoo vastgehouden meening, dat Nederland een Protestantsch land is, moet genoemd. Van 58,18 kwamen de Protestanten op 54,96 percent, Dat is voorzeker nog ruim de helft, maar, maar..... Daar zijn dan de Protestanten van allerlei gading onder begrepen. En hoevelen zouden daaronder zijn, die van het Christendom ongeveer NIETS meer in hebben. We weten nu eenmaal wat het wil zeggen, modern-Protestant te zijn. En als men even bedenkt, dat zich slechts 7,77 als Kerkloos opgaf (een reusachtig getal, maar toch betrekkelijk klein, terwijl bijv. meer dan 20 pCt. socialistisch stemt en leeft..... dan weten we genoeg, wat we van dat cijfer 54,96 te denken hebben.) 't Is treurig maar waar, dat zeker lang geen 40 pCt. onzer bevolking nog Protestantsch denkt in de oude beteekenis. Er zijn er tienduizenden in den lande, die zich nog uit sleur als Protestant opgeven, maar die geen jota van het Christendom naleven en steeds verder wegzakken naar het heidendom. Dat getal van 500,000 kerkloozen moet helaas nog zeer vergroot worden, wil men een zuiver beeld van onze bevolking verkrijgen....

Nog ongunstiger wordt de verhouding voor de Protestanten, als men daarbij den uitslag der laatste verkiezingen raadpleegt, toen de Katholieke Partij 874,644 stemmen verwierf,

Maar de Anti-Revolutionaire partij 402,260 stemmen en de Christelijk-Historische partij 318,660 stemmen, dus de beide laatsten te zamen slechts 721,320 stemmen. Terwijl de Katholieken 30 zetels veroverden, behaalden de Anti-Revol. er 13 en de Christ.-Historischen er 14, dus te zamen maar 27 zetels.

*Geldige stemmen: 2,928,818.*

R. K. Staatspartij 874,644. stemmen.
Anti-Revolutionaire Partij 402,260 st.
Christelijk-Historische Partij 318,666 st.
Vrijheidsbond H. ter Hall. Abr. Staalman te zamen 270,992 st.
Vrijz. Dem. Bond 134,606 st.
S. D. A. P. 567,772 st.
Communistische Partij 53,657.

Gaat men percentsgewijze vergelijken dan verkregen de grootere partijen van het aantal uitgebrachte stemmen:

| | *in 1922* |
|---|---|
| de Katholieken | 29,85 pCt. |
| de Sociaal Democraten | 19,38 „ |
| de Anti-Revolutionairen | 13,73 „ |
| de Chr. Historischen | 10,88 „ |
| Vrijheidsbond | 9,25 „ |
| Vrijz. Democraten | 4,60 „ |
| Communisten | 1,83 „ |
| Plattelanders | 1,56 „ |
| v. Houten Faubel | 0,35 „ |
| Staatkundig Geref. | 0,91 „ |

## Politieke Film.

II.

Te Cannes verschenen de Franschen echter ook met hun voorstellen. Zij beschouwden de crisis niet met Engelschen blik, doch door den bril hunner eigen veiligheid zoowel politieke als financieele; niet de Engelsche commonwealth uit het moeras te helpen was hun hoofddoel, doch om zichzelf de hardbenoodigde gelden der schadeloosstelling te verschaffen, teneinde den Franschen staat voor een bankroet te bewaren.

Reeds te dikwerf, meende zij, had het kabinet aan de Quai d'Orsai zich tot concessies laten overhalen ten einde de zoo gewenschte harmonie in den Oppersten Raad niet te verbreken; thans behoorde het rijk onverzettelijk op zijn stukken te blijven staan en de waarborgen, die men bezat in de Ryn panden, niet uit handen te geven. Waartoe zou bovendien een lastenvermindering of zelfs een toegestaan moratorium aan Duitschland dienen?

Bleek het niet overduidelijk, dat de Oosterburen tot de verplichte schadeloosstelling voor het verwoeste gebied ongaarne bereid waren? Hun ongebroken industrie staat er schitterend voor, is niet verlamd noch geraakt zelfs door den zwaren wiekslag der economische malaise; er worden grove winsten gemaakt, doch deze depponeeren de industrieëlen vrij op buitenlandsche banken of steken ze ongestraft in gezonde exterritoriale ondernemingen evenals de kapitaalkrachtigen hun vermogens naar den vreemde doen verhuizen. Noch de fiscus noch de rijkswet treffen hiertegen scherpe, dwingende maatregelen, die dergelijke practijken zouden kunnen neutraliseeren. Als resultaat dezer ontduiking blijven thans reeds 12 miljard gouden marken onbelast. Het kabinet Wirth, wiens goede wil geenszins als een comedie-achtige „geste de convenance" werd beschouwd, beperkte zijn werkzaamheid tot het opstellen en indienen van belastingwetten, terwijl de traineerende, alarmeerende en protesteerende Rijksdag door zijn krakende constitutie, zijn constante partijverschuiving en dreigende houding alle activiteit van het „Erfüllungs" kabinet kon ondergraven. Wat baten ons de met belastingpaperassen gevul de dossiers, wanneer zij niet ingrijpen in de werkelijkheid en de benoodigde restitutiegelden kloppen uit de zakken der belastingplichtigen?

Frankrijk zou zich van zelfverraad bewust zijn, indien het blind geloo sloeg aan een Duitsche verzekering van onmacht. Zoolang niet daadwerkelijk en onomstootelijk de bewijzen hiervan zijn overgelegd, zou het Fransche volk iedere gedane concessie beschouwen als een dolksteek in den rug der eigen natie, als een wapen, Duitschland in de hand gedrukt, om zijn revanchelust aan te wakkeren. Immers de voortgezette methode om telkens van de herstelsom af te knippen, zou deze voordeelige situatie voor Duitschland in het leven roepen, dat het zijn onbezwaarde hoogindustrie rijkelijk kon uitbouwen om op een gegeven moment door een plotselinge omschakeling fabrieken en hoogovens in „Pruisischen" dienst te stellen van het groote oorlogsarsenaal. De oorlog was een les in deze, hoe weinig tijd voor een dergelijke metamorphose benoodigd is.

Niet in blind vertrouwen dus neemt



## Het Autoverbruik in Amerika.

Als wij ons op straat begeven, dan komen we al heel spoedig tot de ontdekking, dat de auto hier heel wat regeert. Wie ooit de wereldsteden bezocht heeft, keert terug met het gevoel, dat de auto alles beheerscht en als men hen hoort, die het Amerikaansche leven hebben meegemaakt of heeft gelezen, wat er daar met de auto's wordt gedaan, komt men tot de overtuiging, dat de auto een onmisbaar vervoermiddel zoo voor menschen als goederen en een niet te overtreffen genotmiddel voor de betere beurzen geworden is.

Maar nu moeten wij toch ook niet schromen de keerzijde van de medaille te zien en ons eens afvragen, wat de productiekosten der auto's zijn, ten einde te weten of het voordeel, dat wij in onze gewone opvatting van elken dag opmerken, voor de samenlevingin haar geheel wel zoo groot is als het in onze verbeelding of in onze omgeving wil schijnen.

Dat ook de automobiel haar excessen heeft, we zullen er niet over spreken, alleen als curiosum heeft het waarde even te vermelden, dat nu de landlooper per auto in Amerika is geconstateerd, maar zich zoetjes aan begint in te burgeren. Deze burgers van de groote nieuwe wereld, die vooral hun beroep uitoefenen in het verre westen, weten op de een of andere eerlijke of niet nader te qualificeeren manier zich een oude, niet meer gebruikte auto aan te schaffen, waaraan zij al hun tooverkracht gaan besteden, om hem althans uiterlijk in een nieuwen om te scheppen en hem zoover te brengen, dat hij weer over den weg kan. Dan trekken zij den boer op, bedelen, schacheren en handelen totdat zij per slot van rekening hier of daar een farmer in niet al te rooskleurige omstandigheden vinden die hen den wagen afkoopt. Die groote woningnood, die natuurlijk een internationaal verschijnsel is en zich overal doet gevoelen, waar de moderne ontwikkeling haar triomfen viert en dus ook Amerika teistert, is niet weinig schuld aan het ontstaan van dit nieuwe beroep, omdat de wagen door de bewoners wordt gebruikt als reis en als woonwagen. In zooverre is het wel geen aanwinst deze nieuwe verschijnig in de samenleving, maar men kan het toch beschouwen als een factor, die bijdraagt tot mindering van den bestaanden nood. Te meer waar deze auto-vagebonden, zooals de geijkte term luidt, hun wagen weer gebruiken om op verre afstanden werk te gaan zoeken, dat zij in hunne naaste omgeving niet kunnen vinden.

Maar na deze korte uitweiding over het curiosum gaan we ons even bezig houden met het meer ernstige karakter van het automobielverschijnsel. Het is natuurlijk alweer de Amerikaansche statistiek, die ons het meest overvloedige en het beste materiaal verschaft en dit ook het beste heeft geordend. Daaruit gaan wij eenige grepen doen, die niet veel commentaar behoeven om een conclusie toe te laten.

Eerst iets over de auto-industrie. In 1921 werden in Amerika gefabriceerd het respectabele aantal van 1,668,550 automobielen, hiervan waren 1.514,000 personen-wagens en 154,550 lastwagens. Met banden en alles bij elkaar hebben deze gekost de somma van 2,212,068,420 Dollar. Als men nu eens van eene veronderstelling mag uitgaan en mag aannemen, dat een arbeidsdag in Amerika vijf Dollar waard is, dan komt men tot de conclusie, dat de gemeenschap in den vorm van productiekosten of in den vorm van winst 450,000,000 arbeidsdagen heeft moeten offeren, ofwel dat de arbeidskracht van nagenoeg 2,000,000 menschen door het automobielwezen wordt geabsorbeerd.

Dat kapitaal dat in de automobielindustrie is geinvesteerd bedraagt 1,423,500,000 Dollar.

Aan de productie van de automobielen zelf, dus buiten de grondstoffen, werd deel genomen door 186,000 arbeiders, die in 1921 een loon ontvingen van 299,098,780 Dollar. Dat is dus alles buiten de werkkrachten, die voor het winnen der grondstoffen werden in beslag genomen. En dat is inderdaad niet gering. Hiervan kan men al aanstonds overtuigd worden, als men weet, dat de waarde van het verwerkte grondstoffenmateriaal niet minder bedraagt dan 1,058,230,000 Dollars. Maar misschien kan men een nog vollediger overzicht krijgen, als men weet welke hoeveelheden materiaal er door de auto's worden verslonden.

IJzer werd verbruikt 1,464,000 tons of 4% van de totale productie.

Aluminium 43,250,000 Engl. ponden of 22% van de totale productie.

Koper 83,425,000 Engl. ponden of 16% van de totale productie.

Tin 12,150 tons of 20% van de totale productie.

Verder nog van veelal ingevoerde grondstoffen 5670 ton lood, 3,400,000 pond nikkel, 37,165,000 vierkante voet leer en stoffeering, 37,165,000 vierkant voet lederimitatie, 313,800,000 kubieke voet hout, 16.500,000 vierkante voet glas, 15,330,000 vierkante voet materiaal voor voering van kappen, gordijnen enz., 16,000,000 pond haar en vulling en ten slotte no 5,900,000 gallons verf en lak.

Er waren in het jaar 1921 in de Vereenigde Staten nog 10,448,632 auto's beschikbaar, dat is 13% meer dan in 1920. In dit jaar, dat voor Amerika het jaar van de hoogste automobielproductie is geweest, bedroeg het aantal aangemaakte auto's 1,883,158 personenwagens en 322,039 vrachtwagens. De productie is dus in 1921 met 24% gedaald.

De statistiek vermeldt nog veel meer cijfers en treedt nog veel verder in details, maar het vorenstaande is wel voldoende om ons een indruk te verschaffen van de ontzettende hoeveelheid materiaal en arbeidskracht, die door de auto's wordt verslonden. Alleen is het misschien nog wel bemerkenswaard, dat de landbouwende bevolking, dat zijn dus de farmers, beschikt over 3 millioen auto's, waarvan 2,850,000 personenwagens en 150,000 vrachtwagens.

Op iedere duizend inwoners der bevolking bedroeg het aantal ongevallen met doodelijken afloop per 99 auto's 0,11, zoodat het aantal doodelijke ongelukken per wagen bedroeg 0,000119.

In 1921 bedroeg het aantal ongevallen met doodelijken afloop per duizend inwoners op ieder aantal van 87 auto's 0,0104 of per wagen 0,00123.

Daar was dus per duizend inwoners een kleine toename van het aantal doodelijke ongelukken, per wagen een kleine vermindering. Deze laatste tendenz is sedert 1917 reeds te bespeuren, zoodat men daaruit de conclusie kan trekken, dat de bestuurders wel wat voorzichtiger en handiger worden met het beheeren van hun voertuig en de bevolking er beter mede vertrouwt raakt, maar toch blijft het eene schaduwzijde dat het aantal ongelukken in het geheel voortdurend vermeerdert.

(D. N. E.)

Frankrijk de betalingsonmacht van zijn buurman aan; slechts indien deze glashelder blijkt, kan de weg tot een moratorium (wat Duitschland op adem zou brengen) worden geëffend. Tot verkrijging dezer zekerheid stelde Frankrijk voor, zelf de controle over de Duitsche financiën op zich te nemen, teneinde na te gaan welke bronnen te vinden zijn, die de versmachte belastingen hooger zouden doen opspuiten.

Wat Rusland aangaat, de Fransche publieke opinie zou zich niet kunnen vereenigen met een accordeering met de Sovjet-republiek; de erkenning en het herstel der Communisten zou hun prestige dermate verhoogen, dat de nadeelen op geheel Europa moesten terugvallen. De financieële kracht der West-Europeesche rijken zou Rusland opbouwen tot een Communistenstaat van ongekenden bloei en aan Lenin een middel in de hand geven tot propaganda over het continent; aldus zou Frankrijk speciaal zijn eigen graf graven. Immers het was overduidelijk, dat, indien de Sovjet-republiek, waar de sociale rechtvaardigheid een on bekende en vakorganisatie-eischen vreemdelingen waren, de absolute macht over de industrie verkreeg, lagere loonen, desnoods van de menigte afgedwongen, een goedkoope productie in de hand zouden werken, waardoor de markten overstroomd werden van Duitsche en Russische producten. Hierdoor moest noodzakelijkerwijze een grootere werkeloosheid ontstaan en dit was weer een gunstige factor voor de Communistische propaganda. Rusland als kooper zou de Duitsche markt niet voorbijtrekken; een samenwerking zou ontstaan tusschen de Germaansche organisatie en de schatrijke bezitters van grondstoffen der groote Sovjet-republiek. Mocht misschien deze harmonie zich in den beginne in de economische lijn bewegen, het gevaar was verre van denkbeeldig, dat zich later een politieke eenheid zou uitstippelen en dan was Polen zeker verloren.

De Fransche delegatie heeft haar thesis te Cannes goed uiteengezet, doch er was een hoofd, dat zich niet opgewassen toonde tegen de geïncarneerden politicus Lloyd George; deze man was Aristide Briand. Had het aan hem gelegen, Frankrijk had te Cannes zijn Waterloo gekend. De Minister-president was te veel de man van het verblindend succes; misleid door het aanbod van Engeland van een defensief verbond, wat aan geen zijner voorgangers nog was gelukt, capituleerde Briand over de geheele linie.

Dit verdrag, waarbij Engeland zich verbond om Frankrijk in geval van een niet-uitgelokten aanval op zijn grondgebied met de totale macht van zijn leger en vloot bij te staan, strooide zand in de oogen van den tooneelpoliticus. Immers het verdrag van Versailles bevatte een meer verregaande clausule in de bepaling, dat de onderteekenende machten elkanders territoriaal gebied waarborgden tegen iedere aanranding. Thans kromp de gladde Lloyd George zijn verplichting in en stak ze in het kleed eener aangeboden concessie. Slechts in geval of aanranding van Fransch territorium kwam de Engelsche bondgenoot in actie, mits de vijandelijke stoot niet was uitgelokt. Hoe dit te verstaan was, liet de gladde staatsman in het midden; steeds kon men zich beroepen op te strenge maatregelen van Fransche zijde, die een geweldadig optreden van Duitschland wettigden.

Briand, die in het geheel geen portuur voor zijn collega van over het Kanaal was, zou zich in het kortwieken der Fransche rechten geschikt hebben; juist te rechter tijd kwam de sterke reactie. Vanuit Parijs en nog wel uit de Commissie van Buitenlandsche aangelegenheden kwam telegrafisch de belofte-herinnering om in geen geval een vermindering der Fransche vorderingen toe te staan, noch eenige opoffering zich te zullen getroosten. Opgewonden toog Briand naar de hoofdstad en het pleit was beslist: een volledig gemis aan vertrouwen, wat hem daar wachtte, maakte een droevig einde aan zijn ministerieële loopbaan.



De man, dien iedereen aanwees als den opvolger van Briand, was Poincaré; deze nam den ministerszetel in en zou den Franschen naam weer herstellen. Tegenover Lloyd George was hij ongetwijfeld een betere verdediger der Fransche rechten en de Conferentie van Cannes verliep dan ook geheel anders dan David zich gedroomd had. Er werd besloten, dat de regeling der Duitsche schuld en een mogelijk moratorium aan de beslissing van de Commissie van Herstel zou worden overgelaten.

Dit lichaam vond termen aanwezig voor het toestaan der gevraagde gunst en in plaats van drie miljard goudmarken over 1922 zou Duitschland er een goede 2 miljard hebben op te brengen als som van schadeloosstelling; de rest, n.l. 830 miljoen goudmarken vielen onder het moratorium. Als tegenprestatie- en ook als dringende voorwaarde voor het toestaanmoest Duitschland binnen 15 dagen een hervormingsplan voor een nieuwe begrooting inleveren en de geduchte oplossing van het bankbiljettenvraagstuk indienen; bovendien een volledig program voor de goudstortingen en leveranties in natura gedurende het jaar 1922.

Het moet gezegd, dat het kabinet te Berlijn met koortsachtigen ijver aan de uitwerking van dit nieuwe probleem heeft gearbeid. Tegen den reusachtigen stroom van protesten in en met een mogelijke demissie boven het hoofd, heeft Wirth in overleg met Rathenau een belastingcomplex ineengeslagen, waardoor b.v. de inkomensvermeerdering met 200% werd belast; op steenkool kwam 40%, van suiker werd 100 mark per 100 K.G, geheven, terwijl een gedwongen binnenlandsche leening van 1 miljard goudmarken, die drie jaar renteloos bleef, van boven werd opgelegd.

Deze nieuwe belastingwetten moesten de opbrengst met 40 miljard marken vermeerderen, doch, zoo gaf de Rijkskanselier te kennen, deze leening kon niet wederom herhaald worden, zoodat men voor het volgend jaar naar een andere bron van inkomsten moest uitzien.

Nauwelijks was deze regeling bekend, die den Franschen weer nieuwe moed schonk, of Amerika kwam roet in het eten werpen. Er was overeengekomen tusschen de Entente-staatslieden, dat van het eerste gestorte miljard door Duitschland Engeland zou ontvangen 500 miljoen gouden marken, Frankrijk 140, België 330 wegens zijn prioriteitsrecht en Italië 30. Nu kwam Amerika om de vordering van zijn bezettingskosten ad ruim 1 miljard; daardoor bleef er niets meer te verdeelen over voor de andere gegadigden. Dit was een groote tegenvaller, die des te zwaarder viel omdat de contanten zoo hoog noodig waren.

De terugslag hiervan versomberde de stemming der Senaatscommissie, die aan het Fransche volk een reëelen blik had te verschaffen in den financieelen toestand des lands. Deze Commissie bracht half Maart haar rapport uit geheel in mineur gesteld. Hooge bezorgdheid sprak uit de meegedeelde cijfers; de Fransche schuld was tot 330 miljard opgeloopen, de nieuwe begrooting eischte aan uitgaven 28 miljard, terwijl nog 22 miljard voor het herstel der verwoeste gebieden moesten worden uitgetrokken als voorschot aan Duitschland, dat niet in staat was deze sommen thans te betalen. De angst steeg tot verontwaardiging, toen uit de Duitsche revolutionnaire pers bekend werd, dat de kapitaalontvluchting zulke schrikbare vormen aannam, dat de alleen in Zwitserland gedeponeerde vermogens toereikend zouden zijn om de Duitsche verplichtingen voor 1922 te voldoen.

De Comissie van Herstel, die als voorloopige regeling had toegestaan, dat Germanje iedere tien dagen de som van 31 miljoen goudmarken kon afdragen, kwam nu met zwaardere eischen voor den dag. Vooreerst moest het getroffen belastingcompromis vóór 30 April zijn *uitgevoerd*; nieuwe belastingen tot een bedrag van 60 miljard marken moesten worden getroffen en wel op deze wijze, dat er 40 miljard nog dit jaar konden worden geïnd. De meest scherpe maatregelen op de geldverhuizing werden met klem „aanbevolen," middelen moesten bedacht om dit kapitaal weer binnen de grenzen terug te voeren, terwijl als „clou" een uitgebreide controle op alle Duitsche belastingen en op de begrooting in een naburig verschiet werd gesteld; met deze controle zou zich de Commissie van Herstel zelf belasten.

Rumor in casa Germanica. Handenwringend liepen de Rijksdagleden in de gangen van het parlementsgebouw, hun verontwaardiging luide uitroepende; zelfs de anders kalme Kanselier wist zich nauwelijks in te toomen en sprak het „onmogelijk" uit Deze handeling, aldus weerklonk het, maakte inbreuk op het verdrag van Versailles, waarin bepaald was, dat de bevoegdheden van de Herstelcommissie nimmer zoodanig zouden worden uitgebreid, dat zij de Duitsche inwendige wetgeving konden dicteeren; en zie nu tot welke excessen dit ingrijpen voert; van het zoo hoog geroemde zelfbeschikkingsrecht der volkeren blijft de schijn niet meer over.

De toorn vierde zich hier uit, toen bekend werd, dat Frankrijk eigenlijk onder een dekmantel het toegestaan bedrag van het moratorium weer terughaalde. Immers er was toegestaan een som van 830 miljoen gouden marken, die gesurseëerd werd en wanneer men nu lette op het bedrag van 60. miljard papieren marken, die Duitschland als nieuwe belasting had op te brengen, dan bemerkte men, dat beide bedragen elkander volkomen dekten. De waarde der papieren mark gold in die dagen 1½ gouden pfenning, zoodat een gouden mark 70 papieren marken werd genoteerd. De moratoriumsom ad 830 miljoen gouden marken vertegenwoordigde dus een kapitaal van 70 maal dit bedrag, wat 58 miljard papieren mark uitmaakt.

Het eenmaal toegestane geld wordt derhalve als belastingopbrengst wederom teruggeëischt.

In deze zwoele atmosfeer, onder dergelijke wrijvingsfactoren moest dan nog de Conferentie van Genua worden voorbereid. Daarover een volgenden keer.

## Dominicaansch Nieuws.

II

*De Missie-gedachte bij de Dominikanen*

De Missie-gedachte, waarvan de katholieke wereld de laatste jaren vol is, was niet alleen niet vreemd aan den middeleeuwschen Ordestichter Sint Dominicus, maar lag zóódanig aan zijn levenswerk en aan zijn predikorde ten grondslag, dat beider wereldomvattende en eeuwentartende beteekenis zónder haar ineen zakt.

Toen de jeugdige kanunnik van Osma met zijn bisschop „toevallig", neen: door de Voorzienigheid geleid, Languedoc leerde kennen, ging hem letterlijk een licht, een goddelijk licht op. Zijn van huis uit apostolische ijver werd, door wat hij met ontstelling aan geloofsverval ontdekte, plotseling toegespitst op een klaar omschreven doel: bekeering en behoud van alle dolende zielen. Dat inzicht was zijn roeping, als een stem uit de lucht. Dominicus' tocht naar Toulouse mag zijn gang naar Damascus heeten in zooverre de Hemel ook op de vraag van dien tweeden Paulus: „Heer, wat wilt Gij dat ik doen zal?" allen die hooren wilden, antwoordde: Die man is mij een uitkoren werktuig, om mijn naam te dragen voor volken en koningen en de kinderen Israels". *(Handelingen. IX 15).*

Daarom heeft het voor het begrip van Dominicus' apostolisch karakter allen zin, dat hij de brieven van Sint Paulus óp zijn hart en in zijn hart overal meedroeg. Want Paulus, de gezondene, de missionaris bij uitstek, was van Dominicus het bezielend model.

De Missie-gedachte werd door geen orde-benaming zóó rechtstreeks uitgedrukt als door die van de *Predik*-broeders, een naam als een program, door den Paus zelf aan de zonen van Sint Dominicus gegeven.

De Missionaris immers is de predikker bij uitstek, (*„hoe zullen ze gelooven, als hun niet gepreekt wordt; hoe zal hun gepreekt worden, als hun niet gezonden wordt?"* redeneert Palus met klem, *Rom. X, 15* en als zoodanig, d. w. z. als de gezondene, en de preekende werd de Missionaris door Middeleeuwsche schrijvers zinrijk vergeleken met den hond, die overal zoekend rond gaat en dadelijk blaft als hij onraad ruikt. Gold en geldt dat van den prediker in 't algemeen, zooveel te inniger van den waakhond des Heeren, den *Domini canis*, zooals de Predikbroeders, mede in aansluiting met het hondvizioen van Dominicus' moeder, woordspelend werden aangeduid.

Inderdaad is *„hun geluid over de heele aarde uitgegaan en hebben hun woorden tot de grenzen der wereld weerklonken"*. (Rom, X 18). Want van meet af heeft de H. Dominicus, die zelf haakte naar den Apostolische marteldood, zijn zonen naar de verste en meest barbaarsche streken uitgezonden, om, volgens het devies van de Orde, het zelf overwogene anderen mee te deelen. Als van ouds de studie bij de Dominikanen hoog stond aangeschreven, dan was dit alleen om het doel, waarnaar de studie als middel gericht was, n. l. de prediking en het missiewerk hun zoo verheven scheen. En hoezeer de oudste predikbroeders van dit essentieele hunner roeping, de geloofsverkondiging, doordrongen waren, leerde o. a. het aandoenlijk „tranenkapittel" van Parijs in 1230, waarop op *alle* broeders weenend verzochten, om naar de heidenlanden te worden uitgestuurd.

Uit de Missie-gedachte geboren, heeft de zevenhonderdjarige Orde van Sint Dominicus altijd van de missiegedachte geleefd. Zij heeft er haar bloei aan te danken; daardoor heeft zij zich van land tot land en van eeuw tot eeuw voortgeplant. De geschiedenis van die orde bewijst het, die immers een aanzienlijk deel van de geschiedenis der Katholieke missiën vormt. Zoolang de Predikbroeders preeken, hebben ze met aanstekelijken ijver de uithoeken der wereld gezocht; geen Provincie der Orde, die er niet een eer in stelt, een grooter of kleiner Missie-gebied als zekeren waarborg van haar inwendigen bloei te bewerken.

Om bij de Nederlandsche Dominikanen-Provincie te blijven, die pas sedert een vijftig, zestig jaren van haar ineenzinking sedert de Reformatie herademt. Nooit had zij haar ledental met zoo'n vaart naar de vierhonderd kunnen stuwen, als ze bij het begin van haar reorganisatie niet moedig den allerzwaarsten last der Curaçaosche Missie op zich had genomen. Sindsdien hebben onze Vaderlandsche Predikbroeders hun Missie-gebied met Porto-Rico en met Denemarken vermeerderd, en wie misgunt ons, dankbaar te getuigen, dat hun vigoureuze kracht door die tastbare bewijzen van een levende Missie-gedachte, er alles behalve minder op geworden is?

Ieder Nederlandsche Dominikaan erkent zich zelf dan ook als Missionaris, want met de Missie-gedachte werd hij in de Orde opgevoed. Van het uur van zijn intrede af, weet hij, dat hij, juist met het oog op de Missie-streken, volkomen in de hand van zijn overste is. Geldt hier en ginds misschien eigen voorkeur of wordt met verzet van naaste bloedverwanten rekening gehouden: wie het wit-en-zwarte kleed van Sint Dominicus vraagt, weet dat dit hem volstrekt geweigerd wordt, wanneer hij in verband met de Missiën ook maar eenig voorbehoud zou maken. Dit bewijst, dat de Missie-gedachte bij den Nederlandschen Dominikaan voorop staat.

Blijmoedig blijven dan ook de Hollandsche Predikbroeders den Oceaan kruisen, hetzij voor de negerbevolking van onze Vaderlandsche Kolonie in de West; hetzij voor de lang-verwaarloosde Kreolen op Porto-Rico, wier voorvaderen hun sedert verslapt geloof eenmaal van de Dominikanen ontvingen; hetzij voor de Luthersche Denen van de uitgestorven Orde-provincie Dacië ofwel Skandinavië.

En terwijl een deel der Nederlandsche broederschaar, uitverkoren om in onbekende verten het Rijk Gods te helpen uitbouwen, het achterblijvende deel sticht door zijn apostolischen offerzin en mannelijken geloofsmoed — trachten die thuis gehoudenen, niet minder naar het voorbeeld van den H. Vader Dominicus, door inwendige zending het Geloof bij de Katholieken te bewaren en aan de niet-Katholieken opnieuw te prediken.

Zóó werkt de grootsche missie-gedachten, door den Patriarch der Orde in zijn hechte stichting belichaamd en door die stichting, door eeuwen en wereld deelen heenlijk voortgedragen, volledig door in de Nederlandsch-Dominikaansche Broeders van dezen dag, die hun zending door Sint Dominicus niet alleen hopen te begrijpen, maar ook, van dag tot dag, in binnen- en buiteuland, met steeds verknochte apostolische trouw te volvoeren.

Dat geve God, die alleen den wasdom schenkt, door zijn uitverkoren Hovenier Dominicus!

## Leentjebuur.

Annie Salomons schrijft het volgende in *Leven en Werken* over het leenen en uitleenen van boeken: „Ik ben er van overtuigd, dat men met minder schade voor zijn geestelijken stand kan bezuinigen op *zijn* sigaren, op *haar* taartjes, op nieuwe gordijnen of een nieuw karpet, dan op het voedsel van onze ziel: *onze boeken*".

„Lezen uit leesportefeuilles en bibliotheken, het leenen van boeken onder elkaar, — het heeft zeker veel voor, maar het heeft nog oneindig méér tegen.

„Het is een zegen, dat er inrichtingen bestaan, waar iedereen boeken kan krijgen, maar niemand kan ontkennen, dat het lezen op korte termijn, zooveel afraffelen en zooveel slordig lezen in de hand werkt. Wie leest een boek uit een leesbibliotheek nog eens over? En toch wordt een boek, dat de moeite waard is, ons bij herhaaldelijk lezen veel liever dan het ons bij de eerste kennismaking was.

„Maar het is dikwijls niet eens omdat zij zoo bijzonder zuinig moeten leven, dat vele menschen geen boeken koopen. Het is eenvoudig, omdat ze niet de gewoonte hebben het te doen.

„Ze zouden zich schamen tafelzilver of een mantel te leenen van hun beste vrienden, maar het leenen van een boek gaat dikwijls over vele schijven. Ik heb in een Engelsch tijdschrift eens een aardige anecdote over die hebbelijkheid van de meeste menschen gelezen, die ik u mijn eigen woorden zal trachten over te vertellen: een meneer en een mevrouw spreken samen aan de lunch over den roman van een zekeren meneer X, waar ieder in hun kring vol van is. Meneer heeft het boek al aan een vriend van hem ter leen gevraagd, maar die had het aan een ander uitgeleend, en nog aan zeventien sollicitanten beloofd... Mevrouw besluit dan dadelijk na de lunch haar auto te laten voorkomen, en naar de vriendin van een vriendin te rijden, die er haar misschien aan helpen kan.... Haar man, alleen achtergebleven, valt in slaap, en heeft een wonderlijken droom. Hij droomt, dat de knecht hem een meneer komt aandienen, die hem per se spreken moet, een zekere meneer X.

„De vreemdeling komt binnen, zet zich tegenover hem, en zegt op beleefden, maar beslisten toon: Meneer, ik ben gekomen om uw smoking, uw overhemd, uw zijden sokken en uw laqués te leenen".

„De meneer denkt, dat hij met een gek te doen heeft, maar als de ander rustig en beslist blijft aanhouden, roept hij uit, dat hij er niet over denkt aan een wildvreemden man, dien hij tevoren nooit gezien heeft, zijn beste spullen uit te leenen....

„Dan antwoordt meneer X dit: „En u dan, wat doet u anders? Ik heb een boek geschreven. Daarin staat het beste, het kostbaarste, dat ik bezit. Ik heb er jaren aan gewerkt; ik heb er een stuk van m'n leven aangegeven. Dat is dus heel wat meer waard, dan een smoking of een paar mooie sokken. En toch vindt u het volkomen van-zelf-sprekend, dat u m'n geest, m'n ziel gaat leenen en er mij er niets voor teruggeeft. Doch hebt u dan niet het gevoel, dat u diefstal pleegt; dat u mij besteelt; u, die al uw leveranciers, die u visch en boter brengen, altijd zoo prompt betaalt...."

„Als de meneer dan wakker wordt

doordat zijn vrouw binnenkomt, die dood-ongelukkig is, omdat ze het boek nog niet op den kop heeft kunnen tikken, en die nu van hem verlangt, dat hij het nog eens in zijn club of in de leeszaal van de sociëteit zal gaan probeeren, — dan spreekt hij het groote woord, waar zijn vrouw verbaasde oogen over opzet: „Ik ga den roman van X *koopen*."

Een leerzame les voor ons allen, zelfs al rijden wij niet in eigen auto's. Er zijn zooveel couranten en goedkoope boeken tegenwoordig, en als we beginnen er op te abonneeren of ze te koopen uit een gevoel van eerlijkheid tegenover den auteur, of uit een gevoel van zelfrespect tegenover onze vrienden of buren, dan zullen we al gauw merken, dat deze deugd onmiddelijk beloond wordt, en dat wij zelf degenen zijn, die er het meeste bij winnen.

## Berichten uit de Kolonie.

### Schoolbezoek.

Deze week Woensdag bracht de Apostolische Vicaris Mgr. M. G. VUYLSTEKE een bezoek aan alle klassen van het St. Thomas College en van de St Vincentuis-school op Otrabanda.

Gister werden de St. Jozef-school op Pietermaai bezocht.

### Voor Rusland.

Bij de Redactie is ingekomen:
17.23 van de leerlingen van het St. Thomas-College.
fl. 50.— van N.N.

### Liga San Telmo.

Maandagavond is alhier een afzonderlijke Organisatie voor de Curaçaosche Bootwerkers opgericht onder den naam van *Liga San Telmo*. Het ontworpen reglement werd goedgekeurd. Het nieuwe Bestuur bestaat uit:

MARTINUS NICIA *President*
ARTURO BEZEM *Vice-president*
HENDRIK PROFEET *Penningmeester*
LOD. ROSARIO, ALBERT COHEN } *Commissarissen*

### Examen.

Men maakt er ons attent op, dat in onze lijst van de geslaagden voor de onderwijsexamens één naam ontbrak In de lijst, die ons werd toegezonden, kwam die naam niet voor. Uit nadere informaties is ons nu gebleken, dat ook Mejuffrouw ARMINIA SCHREUDER van Aruba acte 3en rang behaald heeft.

Onze hartelijke gelukwenschen.

### Vliegtocht.

Zondag 8 October 's morgens ten 10 uur vertrok het watervliegtuig *Sampaio Correia II* van het eiland Santo Domingo en kwam dienzelfden middag ten 2 uur reeds te San Guan op Porto-Rico aan.

### Rekest.

Deze week circuleerde er onder de Gouvernements-ambtenaren een rekest ter onderteekening aan den Minister van Koloniën met verzoek met 1 Januari 1923 òf wel de duurtetoeslag te handhaven òf wel de verhoogde salarisregeling te laten in werking treden. Zooals ligt te begrijpen valt, werd er van de gelegenheid dit rekest te teekenen, een zeer druk gebruik gemaakt.

### Cuba.

Zondagmorgen kwam van Cuba de goulet *Beatrice* binnen met 25 Curacaoënaars aan boord. De meesten dezer hebben niets kunnen oversparen.

Het loon bedraagt daar thans één dollar, doch alleen voor voedsel moet 1.25 dl. per dag betaald worden. Men schat dat er nog ± 500 arbeiders uit onze kolonie op Cuba, zijn aan wie de middelen ontbreken naar hier terug te keeren. Bovendien wordt hun nog van een anderen kant de terugkeer bemoeilijkt, daar zij niet kunnen vertrekken zonder paspoort, waarvoor zij 10 dollars moeten betalen.

### Regen.

Maandag en Dinsdag vielen er mooie regens op ons eiland. Den eersten dag plaatselijk in de Benedendistricten Dinsdag was de stad de bevoorrechte. In de buitendistricten was de regenval zeer ongelijk verdeeld.

Heden Zaterdagmorgen 5 uur is de regen met groot geweld in rijken overvloed neergevallen.

### Venezolaansche Consul.

Volgens mededeeling in *La Cruz* heeft de President van Venezuela op het desbetreffend telegrafisch verzoek verzekerd, dat de Heer HORACIO LEIJBA zijn vader, wijlen den Heer HERMAN LEIJBA, als Consul alhier zal opvolgen.

### Geneeskundig dienst.

Vorige week maakte Dr. BERGMAN, Chef van den Openbaren Gezondheidsdienst een dienstreis naar Bonaire en keerde Maandag met de *Ligia* van daar terug.

### Voetbalwedstrijd.

Verleden Zondag heeft een combinatiewedstrijd plaats gehad.

Het spel is zeer aardig geweest. „Team" B won met 1-0 van A. Einde kwam in met 1-0.

Hernandez.

### Mishandeling.

Woensdag namiddag is een werkman van de *Isla*, buiten de terreinen van de *Isla* en ook na afloop van den werktijd, waarschijnlijk bij een vechtpartij door een anderen werkman met een ijzeren staaf tegen het achterhoofd geslagen, waardoor de getroffene bewusteloos nederviel.

Den volgenden middag is deze man in nog steeds bewusteloozen toestand op last van den Gouvernements Geneeskundige naar het St. Elisabeth's Gasthuis vervoerd.

### Aruba.

Woensdag is op Aruba het lijk van een man gevonden, met een revolver in zijn onmiddelijke nabijheid. Het was nog niet uitgemaakt, of hier aan zelfmoord of aan een misdaad moet gedacht worden.

### Bonaire.

Van ooggetuigen vernamen wij, dat de electrische centrale te Kralendijk op Bonaire officieel is geopend en uitstekend voldoet. Iedereen is er ten hoogste mede ingenomen. Een bezwaar is het evenwel, dat de stroom reeds om 10 uur 's avonds wordt afgesloten. Voor Bonaire, waar men geen nachtleven kent en men evenmin van nachtbraken houdt, is dit bezwaar van minder overwegend belang. Bovendien kan men daar het geheele gezinsleven er gemakkelijk naar inrichten.

### De „Estelle."

Bij advertentie wordt thans bekend gemaakt dat de *„Estelle"* de vroegere Gouvernementspakket voor de Bovenwindsche Eilanden, metende ruim 65 Reg. Ton, thans voor den dienst afgekeurd, op 15 November publiek zal verkocht worden.

### Amerikaansche Marktberichten

Over het tijdvak van 8 tot 22 September luiden de berichten van de Amerikaansche markt omtrent:

**Geitenvellen:** Er valt nog geen hoogeren prijs te bedingen voor geitenvellen van Curaçao, Bonaire en Aruba dan 29 cts. per pond.

**Dividivi.** De vraag naar dit artikel blijft aanhouden voor niet te groote hoeveelheden. Tegen den prijs van 37 doll, per ton gaat de verkoop zonder moeilijkheid. Door sommige verschepers zijn wel aanbiedingen tegen hoogere prijzen gedaan, doch deze zijn allen van de hand gewezen.

**Aloë.** Sedert de laatste noteering zijn er geen bezendingen van eenig belang aangekomen. Zelfs dit heeft op de koopers geen invloed gehad, die over het geheel zich weinig voor het artikel interesseeren. Tegen 5 cts kan men nog verkoopen.

### Schepenlijst.

De staat van de hier binnengekomen schepen gedurende de maand *September*, opgenomen in dit nummer, vertoont een eigenaardige bijzonderheid.

Het aantal *stoomschepen* is precies hetzelfde als van de maand Augustus, terwijl het aantal *zeilschepen* is toegenomen. Wat wel eigenaardig is, dat het totaal *stoom*schepen en *zeil*schepen over deze 10 maanden beiden thans **872** bedraagt.

Wie van beiden zal het bij dezen wedloop op het einde des jaars winnen? *stoom-* of *zeil*vermogen?

### Besmet.

De haven van Tampico in Mexico is besmet verklaard wegens daar heerschende gele koorts; en in Barcelona (Spanje) zijn, volgens telegrammen Donderdag alhier gepubliceerd, 5 gevallen van builenpest geconstateerd, waarvan 2 met doodelijken afloop.

### Programma MUZIEKUITVOERING.

1. The Stars and Stripes Forever March — J. P. Sousa
2. La Flûte Enchantee Ouverture — W. Mozart
3. Gold and Silber Walzer — F. Lèhar
4. Fantaisie sur "Paillase" — L. Cavallo
5. Sextetto sur "Lucia de Lammermoor" — G. Donizetti
6. Fantaisie sur "Cavalleria Rusticana" — P. Mascagni
7. La Ausencia Danza — S. Madera
8. Yoo-Hoo Fox-Trot — A. Jolson.

Zondagavond om 7.30 uur. BRIONPLEIN

### Officieële berichten.

Aan den 3de kommies 2de klasse alhier G. van Bruggen is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

Tampico is wegens het voorkomen van gele koorts aldaar besmet verklaard.

Mevr. E. A. Vooren-van Romondt, onderwijzeres 2e klasse aan de Wilhelminaschool alhier, is voorloopig belast met het dagelijksch beheer van die school, met den titel van plaatsvervangend hoofd.

De heer H. Asperslag, gepensionneerd onderwijzer alhier, is tijdelijk belast met het onderwijs in de wiskunde aan de Hendrikschool.

Aan den districtmeester van het 4e en 5e district A. W. de Haseth is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend; en de tijd. 2de commies M. Bartels Daal is tijdelijk belast met de functien van districtmeester van het 4e en 5e district.

Aan den loods-havenmeester op Aruba J. H. Harms, met verlof op Curaçao, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De infanterist J. L. Drummer is tijdelijk werkzaam gesteld bij de politie als agent 2de klasse.

Mej. H. A. Schreuder is benoemd tot tijdelijk onderwijzeres 3de klasse in de kolonie en werkzaam gesteld aan de openbare school te Oranjestad op Aruba.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen op Bonaire J. N. de Palm, met verlof op Curaçao, is om gewichtige redenen veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den telegrambesteller op St. Martin, J. C. Richardsos is eervol ontslag uit den dienst verleend.





De Heer en Mevrouw

**Rudolfo M. Arends de Veer**

*hebben het genoegen hierbij kennis te geven dat de voltrekking van het huwelijk van hun dochter*

**Sara Engracia**

*met den Heer*

**S. v. d. V. Q. Oduber**

*op den 1en. November a.s zal plaats hebben.*

*Aruba 10den. October 1922.*

*Receptie 8 p. m.*

*Eenige kennisgeving.* 1—3

Mevrouw de Wed

**L. L. Oduber**

*heeft het genoegen hierbij kennis te geven dat de voltrekking van het huwelijk van haar zoon*

**Simon v. d. V. Quant**

*met Mejuffrouw*

**S. E. Arends**

*op den 1sten. November a.s. zal plaats hebben*

*Aruba 10den. October 1922.*

*Eenige kennisgeving.* 1—3

# BUITENLAND.

## Hoe Ford het opknapte.

Henry Ford, de bekende autofabrikant, heeft in Maart van het vorige jaar den Detroit-, Toledo- en Ironton Spoorweg, die een lengte had van 700 K.M. aangekocht, om voor zijn fabriek de zekerheid van een goede spoorverbinding te hebben. De exploitatie van dezen spoorweg door Ford geeft belangrijke en leerrijke bijzonderheden.

Of het Ford's bedoeling is geweest, de wereld te laten zien, wat men met zijn arbeiders- en loonsysteem op spoorweggebied kan bereiken, weten wij niet, maar het is een feit, dat een nadeelig saldo van $ 105.000 in Februari 1921 reeds in April d. a. v. was veranderd in een winst van $ 320.000.

Het voordeelige saldo is daarna voortdurend gestegen.

De middelen, welke Ford heeft gebruikt om dat te bereiken zijn 1e. vermindering van de tarieven, 2e. verhooging van de loonen, 3e. het meer productief maken van de arbeidskrachten.

Het meeste opzien heeft Ford gewekt met zijn loonpolitiek. Hij ging van het beginsel uit, dat men een tevreden kring van personeel moest hebben, dat vast in dienst zijner maatschappij bleef.

In een tijd, dat van staatswege het loon der arbeiders zoodanig werd vastgesteld, dat b. v. de minste arbeider $ 2.65 per dag ontving, terwijl het hoogste loon, b. v. voor een machinist $ 6 bedroeg, voerde Ford een minimum loon van $ 6 in. Verschillende groepen ontvingen evenwel aanzienlijk meer.

Zoo kregen b.v. machinisten, bij een arbeidsweek van 48 uur, een maandloon van $ 375.

Bij de regeling van het werk werd er in het bijzonder op gelet, het werk te vereenvoudigen, een betere samenwerking tusschen de verschillende groepen te verkrijgen en alle tusschenpersonen, die maar eenigszins gemist konden worden, uit te schakelen.

Bij het overnemen van den spoorweg door Ford waren er 2733 man in dienst. Dit aantal werd reeds binnen enkele maanden verminderd tot 1326. De invoering van den 8-urigen arbeidsdag was oorzaak, dat er ten slotte 1822 man in dienst waren. Vooral werd vereenvoudigd het onderhoud van den weg, wat men hoofdzakelijk door ploegen van 3 man liet verrichten. In de werkplaatsen werd de arbeid zoo ingedeeld, dat men met 60 pCt. van de vroegere krachten hetzelfde werk kon verrichten als voorheen.

Onder leiding van Ford ging dadelijk het verkeer vooruit, terwijl juist in dien tijd bij de andere spoorwegen achteruitgang viel waar te nemen. De ontvangsten liepen op van 1 cent per ton en per mijl tot 1.88 cent.

In Juli 1922 legde Ford aan de autoriteiten van Ohio een tarief ter goedkeuring voor, dat een vermindering van 20 pCt. op de bestaande tarieven beteekende. In dit geval kon hij dat gemakkelijk doen, omdat hij zelf een zeer groot vervoerder was op andere spoorwegen, die door zijn voorbeeld werden gedwongen eveneens hun tarieven te verlagen. Hetgeen hij derhalve op eigen spoorweg door de tariefverlaging minder ontving, spaarde hij op de door hem aan andere spoorwegen betaalde vrachten.

Ford is van meening, dat een spoorweg evengoed een bedrijf is als een fabriek, en de bekwaamheid, welke tot het leiden van een fabriek noodig is, zal ook voldoende zijn om met succes een spoorweg te exploiteeren. De mensch speelt, zoowel in de fabriek als op den spoorweg, een hoofdrol, en het komt er nu op aan, hem goed te behandelen en den juisten man op de juiste plaats te zetten."

## Europa's oorlogs-schulden.

In de *nota* van den Engelschen minister Balfour, werd met den meesten nadruk betoogd: „De volkeren van alle landen snakken naar een spoedigen terugkeer van het normale leven. Doch hoe kan dit geschieden, indien zoo abnormale toestanden blijven bestaan? En hoe kunnen deze toestanden uit den weg worden geruimd, zonder de middelen, die op het oogenblik geschikt schijnen om te worden toegepast?" En dan geeft hij als middel aan, hetgeen Paus Benedictus XV reeds in 1917 als het *eenige* middel beschouwde om een algemeene inzinking te voorkomen, t. w. *kwijtschelding van elkaars schulden en vorderingen.*

Lord Balfour illustreerde in zijn nota de noodzakelijkheid hiervan door in extenso de schulden van de geallieerde landen, die in oorlog zijn geweest, te publiceeren.

Ziet hier de lange lijst:

De vorderingen der VEREENIGDE STATEN waren op 21 Maart j.l.

| | Op 31 Dec. 1921 onbetaalde, niet gekapitaliseer- Hoofdsom | de rente |
|---|---|---|
| | mill doll. | mill doll. |
| 1) België | 347,7 | 4.27 |
| Cuba | 8,1 | — |
| Tsjecho-Slowakije | 61,3 | 7,1 |
| Frankrijk | 2,950,8 | 357,9 |
| Engeland | 4,166,3 | 509,2 |
| Griekenland | 15 | — |
| Italië | 1,648 | 203,3 |
| Roemenie | 23,2 | 2,8 |
| Rusland | 187,7 | 23,5 |
| Zuid-Slavië | 26,2 | 3,3 |
| Verkoop van oorlogs voorraden | 575 | 11,7 |
| Relief administratie | 84 | 8,2 |
| United States Grain Corporation | 57 | 3,5 |
| | mill. doll, | mill. doll. |
| | 10,150,3 | 1,172,2 |

ENGELAND had op 31 Maart van de hieronder volgende landen de daarachter vermelde sommen te vorderen:

Oorlogsleeningen aan de geallieerden:

| | mill. pd. st. |
|---|---|
| Rusland | 655 |
| Frankrijk | 584 |
| Italië | 503 |
| Zuid-Slavië | 25 |
| Portugal, Griekenland, Roemenië en alle alle andere bondgenooten | 67 |
| | 1.834. |

RELIEF- EN RECONSTRUCTIE-LEENINGEN:

| | |
|---|---|
| Oostenrijk | 12,1 |
| Polen | 3,9 |
| Roemenië | 2,2 |
| Zuid-Slavië | 2 |
| Andere staten | 1 |
| | 21,2 |
| BELGISCHE *Reconstructieleening.* | 9. |
| Andere leeningen: | |
| Armenië | 0.829 |
| Tsjecho-Slowakije | 2. |
| | 2,829 |
| De DOMINIONS zijn | 1,867,029 |
| aan het moederland verschuldigd ongeveer | 150,432 |
| Totaal ongeveer | 2,017,461 |

Daarentegen was het VEREENIGD KONINKRIJK op denzelfden datum verschuldigd aan:

| | pd. st. |
|---|---|
| Ver Staten | 856,093,000 |
| Canada | 25,360,000 |
| Japan | 3,000,000 |
| Straits Sett. | 7,000,000 |
| Mauritius | 538,000 |
| andere bondgenooten | 128,000,000 |
| | 1,020,647,000 |

FRANKRIJK had op 31 Maart jl. de volgende vorderingen:

| | Mill. Francs. |
|---|---|
| Rusland | 5,939 |
| 2) België | 3,684 |
| Zuid-Slavië | 1,795 |
| Roemenië | 1,181 |
| Griekenland | 861 |
| Polen | 1,056 |
| Tsjecho-Slowakije | 574 |
| Italië | 49 |
| Diversen | 42 |
| | 15,181 |

FRANKRIJK had op denzelfden dag de volgende schulden:

| | | |
|---|---|---|
| aan Engeland | mill pd. st. | 584 |
| „ de Ver. Staten | „ doll. | 2,950 |
| „ Japan | „ Yen | 133 |

Wat JAPAN betreft, de laatste cijfers voor de vorderingen van dit land zijn die per 31 Dec. 1921

| | Mill. Yen |
|---|---|
| Frankrijk | 133 |
| Rusland | 240 |
| Chine | 85 |
| | 458 3) |

ITALIE was 30 Juni jl. aan de hieronder volgende landen de achter hun namen genoemde bedragen schuldig

| | in millioenen Lire |
|---|---|
| Engeland | 12,309,6 |
| Vereenigde Staten | 8,398,5 |
| Idem | 51,7 |
| Brazilië | 53,6 |
| Canada | 31,1 |
| Zweden | 7,1 |
| Nederland | 6,3 |
| | 20,87,9 |

Gij zult het wel toegeven. Deze cijfers zijn in al hun stomheid van een ontstellende welsprekendheid.

Wanneer nog het bewijs moest geleverd worden van de verarming, welke de wereld en speciaal Europa heeft ondergaan, dan kan men zich daarvan thans gemakkelijk overtuigen.

Het is wel droevig te bedenken, dat voor een wederzijdsche verdelging schatten zijn besteed, die eenvoudig aan 't fabelachtige grenzen. Met deze schatten had men tot leniging van ellende, tot voorziening in sociale nooden, tot bevordering van wetenschap, kunst, industrie, de schitterendste resultaten kunnen bereiken.....

1) De meeste dezer Belgische schulden zijn krachtens art. 232 van het Vredesverdrag van Versailtes door Duitschland overgenomen.

2) De meeste der Belgische schulden zijn krachtens art. 232 van het vredesverdrag van Versailles door Duitschland overgenomen.

Hierbij moet dan nog worden geteld de z. g. Dette Commerciale, waarvan frs. 670,000,000 bestaat uit voorschotten door banken in verschillende landen, die al dan niet te herleiden zijn tot regeeringsvoorschotten.

3) Daarenboven is Engeland aan Japan 3,000,000 yen verschuldigd.

## De Bevolking van Frankrijk.

De bevolking van Frankrijk vermindert elk jaar met 200.000 personen. Dit blijkt onomstootelijk uit de officieele statistieken, die door de Fransche Regeering gepubliceerd worden.

In het jaar 1860 had Frankrijk jaarlijks ongeveer een millioen geboorten. In 1913 waren er niet meer dan 717.254 kinderen geboren. Dit jaar zal het ongeveer 450.000 bedragen.

In het zelfde rapport wordt gezegd dat in 1920 het getal huwelijken 600.000 bedroeg, doch dat dit getal in 1925 hoogstens nog 250.000 zal bedragen.

Het gemiddelde van het aantal sterfgevallen per jaar is ongeveer 700.000 personen en het percentage der kinderen per huwelijk is nu niet meer dan 1.60%, terwijl dit in 1865 nog 3.30% bedroeg.

Volgens deze cijfers zou Frankijk's bevolking in 2121, dus over 200 jaar, totaal van de aarde verdwenen zijn

## De genezingen te Lourdes.

François Veuillot schrijft d.d. 5. September uit Parijs:

In de afgeloopen maand hebben meer dan drie honderd duizend pelgrims een bezoek aan Lourdes gebracht. De Fransche nationale bedevaart alléén, welke dit jaar voor de vijftigste maal georganiseerd werd, telde niet minder dan zeventig duizend deelnemers.

Voorts zijn nog verschillende bisdommen afzonderlijk naar het genadeoord getrokken. Rijssel en Poitiers b.v. waren ieder vertegenwoordigd door ongeveer zeven duizend geloovigen. De buitenlandsche bedevaarten waren niet minder talrijk en de Hollandsche is niet de laatste geweest. Gedurende deze Augustusmaand en ook tijdens de heerlijke dagen van Juni en Juli stroomden de godvruchtige scharen onafgebroken toe. Gedurende vier maanden is er te Lourdes onafgebroken en vurig gebeden. Vol geloof en met een heiligen ijver werd er heel den dag en zelfs des nachts gebeden. En de Hemel gewaardigde zich te antwoorden, door bovennatuurlijke tusschenkomst op de smeekbeden van de aarde. Het was een heerlijk snoer van wonderen, die door de gezegende weken slingerde, als de rozenkrans, die voortglijdt door de vingers der biddende pelgrims. Eenige zijn zichtbaar geweest en openbaar gemaakt. En hoevele anderen zullen slechts gekend zijn door de ziel en God? De talrijke bekeeringen en vervolmakingen zijn de schoonste bloemen bij Maria's heiligdom.

Alle mirakeleuze genezingen zijn niet officieel erkend door het „Bureau des Constatations." Ik heb op de terugreis van de „Nationale Bedevaart" gesproken met een jongen arts, die nog nooit Lourdes bezocht had en die tegenwoordig was geweest bij het opmaken der rapporten. Naar zijn meening overdrijft het bureau en is al te voorzichtig. A priori is men wantrouwend en buitengewoon streng. Onverbiddelijk wijst het alle genezingen af, die niet tot stand zijn gekomen door het herstel van een bedorven orgaan. Voor de minste kleinigheid wordt het onderzoek verschoven naar het volgend jaar. Even vreesachtig is men, wanneer de Romeinsche Congregaties bij een mogelijk proces van eerbiedwaardig- of zaligverklaring, het advies van het Bureau inroepen. Verscheidene gevallen werden kortweg door deze minutieuze en veeleischende onderzoekers geweigerd.

Bij gelegenheid van de laatste nationale bedevaart zijn zes genezingen door het Bureau erkend.

Een zestien-jarige jongen Rivoalen geheeten, die tengevolge van een ontwrichting der rechterknie en door het feit, dat zijn eene been langer was als het andere, mank liep, verliet de „piscine" op beenen van gelijke lengte en met flinken stap.

De zes en twintig jarige juffrouw Eugénie Couillette, die leed aan vreeslijke kliergezwellen en hersenontsteking en in een allerellendigsten toestand te Lourdes aankwam, stond, tijdens het voorbijtrekken van de processie, geheel genezen op.

Mejuffrouw Martha Gittun, die op het dijbeen en de knie groote wonden door tuberculeuse veroorzaakt, droeg, zag dezen in het genezend bad plots tot kleine lidteekens wegkrimpen.

Madaleine Rouxel, tuberculeus in het laatste stadium en te Lourdes ondergebracht in het gasthuis, waar uitsluitend stervenden worden opgenomen, herkreeg de volle gezondheid bij de zegening met het Allerheiligste Sacrament.

Alice Terpille, die zich door de Pott-ziekte nauwelijks meer in een gipsverband kon voortbewegen, was bij het verlaten der badkamer plotseling geheel genezen.

Maar het onbegrijpelijkst was de genezing van Marguerite Mortel. Zij was tuberculeus in den uitersten graad, kon sinds de laatste veertien dagen niet in het leven worden gehouden dan met behulp van met zuurstof gevulde ballons en kon niets anders nuttigen dan ijsdranken. Ofschoon door hevige bloedspuwingen afgemat, wilde de ongelukkige naar Lourdes overgebracht worden. Bij haar aankomst moest haar het H. Oliesel worden toegediend. Zij is vertrokken, geheel genezen, opgewekt, moet goeden eetlust. Geen spoor van de ziekte meer te bekennen.

Elk van deze wonderen bevat twee of drie der criteria, welke dr. Le Bec, gewezen hoofdchirurg aan het St. Joseph hospitaal te Parijs en thans president van het „Bureau des Constatations" te Lourdes, wetenschappelijk vaststelt als zijnde het goddelijk merk der genezing.

Deze drie citeria zijn: verschijning van bestanddeelen die in het lichaam niet bestonden, verdwijning van bestanddeelen die wel bestonden, en oogenblikkelijke evolutie der anatomische elementen: kortom schepping of vernietiging van materie, of uitsluiting van den factor: tijd. Deze drie verschijnselen zijn in onoplosbare tegenstrijdigheid met de bewezen natuurwetten en zoo men — overigens geheel zonder grond — zou beweren dat zij hun verklaring vinden in een tot nu toe onbekende natuurkracht, zou dit, besluit de geleerde chirurg, „de verdelging der natuur door zichzelve" zijn, zouden de wetten, die wij kennen, slechts voorloopige hypothesen zijn, zou, met andere woorden, de wetenschap die op haar steunt, ijdel zijn.

Dr. Le Bec heeft deze klaarheid aanbrengende redeneering met voorbeelden en documenten, uiteengezet in een gezaghebbend boek over het wetenschappelijk bewijs van het wonder.

Zoo doet zich voor, en vereeuwigt zich „het feit van Lourdes". Werden zulke schitterende en blijvende betoogingen van godsvrucht, zulke wonderbare en herhaalde bovennatuurlijke feiten door de geschiedenis der oude tijden medegedeeld, dan zouden de vrijdenkers ze verslijten voor legenden, gebaard door de verbeelding der menigten en de katholieken zouden met droefheid bevinden, dat zulke tooneelen en zulke gebeurtenissen niet meer van onze tijden zijn.

Doch het zijn gebeurtenissen van den dag, waarvan de werkelijkheid klaarblijkelijk is en het controle onmiddelijk mogelijk is.

Zelfs kan men volhouden, dat de middeleeuwen, in haar perioden van grootste vurigheid en hechtste overtuiging, niets van dien aard hebben gekend. Wel hadden zij heiligdommen door menigten belegerd, grootsche betoogingen van ijver en geloof, wonderbare en ontelbare hemelsche tusschenkomsten. Maar nergens en nooit heeft er gewerkt zulk een, ik kan wel zeggen mirakelen-cliniek, op een vaste plaats bestaand, op vaste tijden geopend, God als 't ware uitnoodigend zich te openbaren voor de menschelijke wetenschap. Het nieuwe feit in de analen der Kerk, het innerlijkste wezen van het feit van Lourdes is die wetenschappelijke jury, in overleg met het godsdienstig gezag naast het goddelijke ingesteld en tevens de onuitsprekelijke toenadering der goddelijke Almacht, die zich telkenjare verwaardigt te antwoorden op den roep harer schepselen.

Men zou zeggen dat in onzen tijd van wonderlijke ontdekkingen en vooruitgang, maar ook van dollen hoogmoed, de Goddelijke Voorzienigheid eenerzijds de openbaring van het bovennatuurlijke aan heeft willen passen aan den vooruitgang van den menschelijken geest, om ook dien vooruitgang aan te wenden tot staving van het bovennatuurlijke en anderzijds de materialisten, en vrijdenkers, tot in hun laatste verschansingen heeft willen bestoken.

Van dit standpunt beschouwd, is Lourdes het groote Teeken, door den hemel aan ons geslacht voorgehouden. De katholieken van de geheele wereld — waar geheel de wereld de echo's van Lourdes weerkaatst, zullen zich erop moeten toeleggen in dit Teeken te overwinnen, willen zij de wereld het ongeluk besparen door dit Teeken te worden veroordeeld.

## Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen Voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 3 Januari tot en met 30 Juni 1921 onder **No. 1749 A** tot en met **No. 9327 B,** zal plaats hebben op Donderdag den 19 October a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Cur. 14 Oct. 1922.

De Voorzitter,

3 C. S. Gorsira.



## Zeilvaart.

In de maand September 1922

| *Binnengekomen van:* | | *Uitgezeild naar:* | |
|---|---|---|---|
| Aruba | 14 | Aruba | 17 |
| Barbados | 2 | Barbados | 5 |
| Bonaire | 54 | Bonaire | 42 |
| Bov. Eilanden | 1 | Bov. Eilanden | 2 |
| Columbia | 1 | Columbia | 5 |
| Cuba | 1 | Fort de France | 3 |
| Guanta | 2 | Jacmel | 6 |
| La Vela de Coro | 17 | La Guayra | 1 |
| Macoris | 1 | La Vela de Coro | 15 |
| Maracaibo | 7 | Maracaibo | 4 |
| Martinique | 1 | Martinique | 2 |
| Pto Cabello | 7 | Pto Cabello | 8 |
| Pto Rico | 3 | Pto Rico | 2 |
| Romana | 1 | Pto Sucre | 1 |
| Sto Domingo | 1 | Sto Domingo | 4 |
| Van Zee | 5 | Trinidad | 1 |
| Totaal | 118 | Totaal | 118 |